

LENINA KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNAK KOPŠ
1950. GADA 29. MARTA
Nr. 85 (5779)
19.
JULIJS
OTRDIENA,
1988. GADS
Maksa 3 kap.

Skolēnu darba vasara

Pilnā sparā rit skolēnu darba vasara. Pa šo laiku skolu audzēkņi kļuvuši saulē iedegušāki, fiziski stiprāki.

Pirmajā mainā Preiļu rajonā strādāja 18 LOTOS vienības. 16 vienības veidoja Preiļu un Līvānu skolu jaunieši, 2 vienības bija no Daugavpils 11. vidusskolas. Par kopīgajiem darba rezultātiem spriest grūti, jo 5 vienības vēl nav nodevušas atskaites par paveikto.

Pēc datiem, kas zināmi, pirmajā mainā skolēnu darbs un atpūta vislabāk tika organizēts Preiļu 1. vidusskolas vienībā «Vaboli», Preiļu 2. vidusskolas vienībā «Brigantīna», Līvānu 1. vidusskolas un 2. vidusskolas vienībā «Družba». Ļoti labas atsauksmes no Līvānu eksperimentālās koksnes konstrukciju rūpnīcas ir par Līvānu 1. vidusskolas vienību «Daugava».

Vienība «Družba» ne vien veica savu tiešo darbu Oškalna kolhozā, bet arī pēc darba palīdzēja Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas hērnudār-

zam sakopt teritoriju, uzkopā pašsma upuru kapus Līvānos, organizēja tikšanos ar karavīriem internacionālistiem.

Pašlaik pilnā sparā rit otrās mainas vienību darbs. Rajona kolhozos un rūpniecības uzņēmumos strādā 9 LOTOS vienības. Skolēni galvenokārt iesaistīti lopbarības sagatavošanā.

Labi darbs sokas Preiļu 1. vidusskolas vienībās «Dzirkstele» un «Bumerangs», kuras vada skolotāji P. Skutelis un F. Livmanis. Piemēram, vienības «Dzirkstele» locekļi labos laika apstākļos sagatavoja pa 40 — 50 tonnām siena dienā.

Labs darbs un interesanta atpūta organizēta vienībā «Zodiaks», kura strādā M. Gorkija kolhozā. Vienības locekļi rīko kopīgus sporta pasākumus ar Galēnu ciema jauniešiem, organizēja konkursu starp brigādēm par interesantāko sienas avīzi.

Labas atsauksmes no Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas ir par Līvānu 1. vidusskolas vienības darbu.

Atpūtas pasākumus kopā ar Līvānu eksperimentālās koksnes konstrukciju rūpnīcas komjauniešiem pēc darba rīko Līvānu 2. vidusskolas vienība, kura strādā rūpnīcas teritorijas labiekārtošanā.

Diemžēl ne par visām otrās mainas LOTOS vienībām no rajona saimniecībām ir labas atsauksmes Līvānu 1. vidusskolas vienība, kas strādā kolhozā «Rīts», pēkšņi nolēma, ka darbu var neturpināt, un uz laiku vienība praktiski izjuka. Saimniecība palika bez palīgiem, plānotie darbi — nedarīti. Ar lielām grūtībām izdevās panākt, lai (kaut arī nepilnā sastāvā) vienība turpinātu darbu.

Rajona saimniecībās pašlaik ir spraigs darba laiks. Siena vālā strādā liels un mazs. LOTOS vienība saimniecībā, kurā īsteno tā laba darba organizācija, ir jūtams atbalsts un gaidīts palīgs.

A. STAUSZ,

komjaunatnes rajona komitejas sekretārs

NODODAMAJOS OBJEKTOS

Karstais jūlijs

Jānis Binders bija vēl emociju varā. Tas nav joks: burtiski pirms dažām dienām izkrāvuši un izvietojuši divus vagonus keramikas cauruļu, bet pēkšņi pienācis apvienības «Lauku celtnieks» komplektācijas pārvaldes rīkojums daļu no tām pārsūtīt uz Daugavpili un Kuldīgu. Pie tam — norēķini jāveic saskaņā ar cenrādi. Tas nozīmē, ka starpsaimniecību celtniecības organizācija palikusi zaudētājos.

Kad beidzot mūsu sagādes dienests pārkārtosies? Cik ilgi mūs tā aulāpīs? — dusmojās Jānis Binders, sparīgi griezdam «Nivas» stūri, un mašīna jonot iņoņa pa šoseju Preiļi — Aglona.

Diskutējami par apgādes sistēmas pārbūvi celtniecības organizācijās, vēl nepaguvuši atvēsināt sakarsušos prātus, iebraucām Rušonas padomju saimniecībā. Apstājāmies pie tikko uzceltās jaunlopu fermas.

Kopaina ir visai pievilcīga: kompakta ferma zaļās pļaviņas vidū (atšķirībā no milzīgajiem kompleksiem) rada gandrīz vai māiģu sajūtu. Andra Baško brigāde tiešām pūlējusies no sirds. Izdarīusi visu, kas no tās atkarīgs. Un pat mazliet vairāk. Sis «mazliet» laikam prasa paskaidrojumu. Jo vairāk tādēļ, ka tas attiecas ne tikai uz šo objektu vien.

Projektu labošana celtniecības gaitā ir īsta sodība tiem, kuri objektu būvē. Iznēmums nav arī Rušonas ferma. Nezin kad kāds domājis un izdomājis, ka te jābūvē nobarotāmo jaunlopu kompleks — tik liels, lai tajā varētu izmītināt pustūkstoti telu.

Saimniecībai turberis patlaban ārkārtīgi nepieciešamas telpas, kur turēt telītes ganāmpulka atražošanai. Tāpēc nobarotāmo jaunlopu ferma «sašaurināta» — no 500 vietām līdz 100. Pārveidojot projektu, daudz ko vaiadzēja mainīt arī būvdarbu laikā. Piemēram, bija jāpārveido jaunlopu turēšanas tehnoloģija, mēslu puztransportēšana u. tml.

Un atkal (lai kuro reizi?) rodas jautājums: kad beidzot mēs jēpācīsimies vispirms domāt un tikai tad darīt, nevis otrādi?

Jautājuma nostādnes pareizību apliecināja arī Raina kolhoza līnu pārstrādes punktā redzētais un dzirdētais. Arī šo objektu būvē Preiļu SCO.

Ieradusies objektā, reida brigāde šeit sastapa Preiļu specializētās pārvietojamās mehānizētās kolonnas brigadieri K. Lipko, kurš bija pagalam uztraucies un noraizējies:

— Kā jums tas patīk. No 10 ventilatoriem neviens nav izmantojams. Griežam un metinām, metinām un atkal griežam. Vai tas ir darbs?

Tiešām — darbu līdzuzņēmējorganizāciju nav par ko apskaut. Laika atlicis maz. Turklāt kolhoza priekšsēdētājs R. Kavinskis celtniekiem pieteicis ultimātu: nodot objektu līdz 15. jūlijam. Jā, prasīt prot katrs. Bet — vai cienījamais vadītājs nēma vērā to, ka šos «nelaimīgos» ventilatorus (starp citu, arī visas pārējās iekārtas) celtnieki saņēma īsi pirms objekta nodošanas termiņa izbeigšanās? Kurš gan cits, ja ne pasūtītājs ir atbildīgs par piegādi? Tādēļ padomāsim: pirms kaut ko prasām, varbūt arī varam celtniekiem kaut kā palīdzēt? Piemēram, elementāri paaugstinājoties nar būvdarbu norisi. Diemžēl Raina kolhoza vadītāji un sociālisti interesi sāk izrādīt tikai tad, kad darbi tuvojas beigām. Piebildīsim, ka celtniecības kompleksā kārtības nebūs tik ilgi, kamēr nebūs pietiekami ciešas saiknes starp darbuuzņēmēju, pasūtītāju un piegādātāju.

Star — citu — par piegādātājiem. Ne mazums rūpju celtniekiem sagādājis cinkoto cauruļu deficīts. Tāpēc savlaicīgi eksperimentācija nav nodota 24 dzīvokļu māja kolhozā «Sarkanā ausma». Tranšējas celtnieki izraka jau ziemeļi. Virzījās uz priekšu metru pa metram, atkausējot sasalējušo zemi. Kāds no tā labums? Reida dienā neredzētā šeit neko citu kā vien neizāles. Objektā — saspringts stā-

Reida piedalījās: I. ZAICEVA — partijas rajona komitejas instruktore, J. BINDERS — SCO galvenā inženiera v. i., S. TROFIMOVS — SCO partijas biroja sekretārs, V. HARITONOVS — SCO iecirkņa priekšnieks, I. KOROLOVA — laikraksta nodaļas vadītāja

voklis. Taču — centies, kā gribi, bez inženiertehniskajiem tīkliem māju nepieņems. Darbu līdzuzņēmējorganizācija plāta rokas: cauruļu nav, nav arī zināms, kad būs.

Ja esam sākuši kritizēt, tad nevar nepieminēt arī otru darbu līdzuzņēmējorganizāciju — enerģētiskās celtniecības Daugavpils PMK Aglonas iecirkni. Sovhozā «Rušona» sastapām brigadieri R. Leonoviču. Isā sarunā noskaidrojās, ka elektrifikācijas darbu veikšanas termiņš viņam nav zināms. Arī Raina kolhozā elektrīki darbus pa istam nav izvērsuši. Kas notiks? Nekas īpašs. Sliktākajā gadījumā — kā vienmēr: pa roku galam visu sasteigs. Labākajā gadījumā — atradīs kādu, uz kuru pēc tam novelt vaimu. Varbūt vainīgi būs SCO, SPMK, varbūt — sakarnieki... Sak, šis tas palika nepadarīts, šo to nepaveica līdz galam. Bet, kā saka, izstrēbt ievārīto putru nāksies pasūtītājiem.

Stāstījumu par trim jūlijā nododamajiem objektiem negribētos beigt tik pesimistiski. Jācer, ka atlikušajās dienās celtnieki darīs visu, lai nezaudētu labo slavu, kas nopietnā darbā iegūta otrajā ceturksnī. Viņus patiešām ir par ko slavēt: pirmais pusgads noslēgts teicami. Par 316 tūkstošiem rubļu pārniegts līgumdarbu, par 308 tūkstošiem rubļu — pašu spēkiem veicamo darbu plāns. Salīdzinot ar plānoto, par 25,7 procentiem pieaugusi izstrāde. Iegūta 502 tūkstošus rubļu liela peļņa (plāns — 195 tūkstoši). Tomēr galvenais jau nav skaitļi. Galvenais — Preiļu SCO kolektīvā uzlabojies mikroklimats. Tas labvēlīgi ietekmē gan darba organizāciju, gan dienestu savstarpējās attiecības, gan ievirzīja kolektīva enerģiju vajadzīgajā gultnē.

Lūk, tāds iznāca mūsu reids: vispirms — par sliktu, pēc tam — par paveikto. Taču tā ir labāk, nekā otrādi. Vai ne?

ZENTA GRĀVĪTE (attēla) strādā par govju mehanizētās slaukšanas operatori kolhoza «Rīts» Iesalnieku fermā. Tagad, ganību periodā, viņa (tāpat kā saimniecības pārējās lopkopes) dara visu, lai sarāzotu pēc iespējas vairāk lēta piena.
J. SILICKA foto

Pārskats

par lopbarības sagatavošanas gaitu rajona saimniecībās līdz 18. jūlijam (pēc rajona agrorūpniecības apvienības dispečerdienesta ziņām)

Saimniecība	Sagatavots lopbarības vienības (procentos no plāna)		Sagatavots (Procentos)
	siens	skāb. siens	
«Rīts»	108	92	115
«Sarkanā ausma»	100	49	133
«Sīļukalns»	99	48	104
«Dubna»	96	83	105
Suvorova	86	36	126
K. Marksa	85	80	88
Kirova	83	93	77
«Nākotne»	83	62	74
Dzeržinska	80	67	158
Raina	78	100	68
Lenina	78	67	100
«Vārkava»	77	89	61
«Zelta vārpa»	75	61	77
Aglonas p. s.	73	75	73
M. Gorkija	71	48	100
Rudzātu p. s.	69	57	72
«Dzintars»	64	45	85
«Krasnij Oktjabrj»	62	66	86
Oškalna	61	68	78
Rušonas p. s.	54	32	41
RAJONA	76	65	87

SOCIALISTISKĀS SACENSĪBAS REZULTĀTI

LOPBARĪBAS SAGATAVOSANA

(no 11. līdz 18. jūlijam)

Vieta un saimniecība	Sagatavots zāles lopbarības (proc.)
1. «Rīts»	27
2. «Dubna»	25
3. Raina	22
4. Kirova	21
5. «Dzintars»	18
6. K. Marksa	17
7. «Sarkanā ausma»	16
8. Suvorova	15
9. Rušonas p. s.	15
10. «Vārkava»	14
11. Dzeržinska	14
12. «Nākotne»	14
13. M. Gorkija	14
14. Rudzātu p. s.	13
15. «Sīļukalns»	13
16. Oškalna	12
17. Lenina	11
18. Aglonas p. s.	10
19. «Krasnij Oktjabrj»	8
20. «Zelta vārpa»	5

VIEDOKLIS

Mūsu rajona ceļi

Jūsu laikrakstā bija publicēts Rudzātu padomju saimniecības galvenā ekonomista raksts «Kur paliek mūsu nauda?» («Leņina Karogs», 1988. gada 23. jūnijs. Red. piezīme). Tajā izteiktas pretenzijas pret Preiļu 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldi, kurai sovhozs «ziedo» naudu, taču šīs naudas tālākais liktenis nav zināms.

Ar Rudzātu padomju saimniecību mūsu attiecības vienmēr ir bijušas labas, kaut arī šīnī gadījumā izvirzītajām pretenzijām pilnīgi piekrist nevaram. Protams, arī mūsu pārvaldē netrūkst neizdarības, arī mēs pieļaujam kļūdas, taču, runājot par Rudzātu ciemata centrālo ielu, jāsaka: šeit «pacentusies» pati saimniecība un celtniecības organizācija, kuras veica skolas un citu ēku būvniecību.

Mēs saprotam, ka skola jāceļ, ka jābūvē arī citi objekti. Bet mēs nesaprotam, kāpēc ik pēc divdesmit metriem jāpārrok ceļš. Bez saskaņošanas ar mums, bez ceļa seguma atjaunošanas. Mūsu pārvaldei jau tā ir ierobežoti asfaltbetona un bitumena fondi, un, ja ceļu, luk, tā vēl sabojā, tad rokas nolaižas vispār. Tā nu vienīgais, ko šogad varēsīm izdarīt, būs jauna tā devētā baltā seguma izveidošana ciematā. Cik ilgi vēl bus jāiztiek bez asfaltbetona, to šodien nevaram pateikt.

Izmantojot gadījumu, gribas izteikt savu viedokli par mūsu rajona ceļiem un par ceļiem vispār.

Ceļi — tā ir mūsu bagātība, tie nerodas paši no sevis, un paši ne sevī arī nepastāv. Ceļu būvniecība un uzturēšana prasa ļoti lielus līdzekļus. Piemēram, baltā seguma remonts viena kilometra garumā izmaksā no 30 līdz 50 tūkstošiem rubļu, bet melnā seguma remonts — 70 — 120 tūkstošus rubļu. Tikai ceļu uzturēšanai (tas ir — greiderēšanai, zīmiu nomaiņai, krāsošanai, sniega tīrīšanai, bedrīšu aizlīdzināšanai un citiem sīkiem darbiem) mūsu pārvalde gadā izlieto 1 300 rubļus, rēķinot uz vienu kilometru. Tā nu iznāk, ka Rudzātu padomju saimniecības 30 tūkstošu rubļu pietiek 23 kilometru gara ceļa uzturēšanai kārtībā gada laikā (tas ir — neveicot ne vidējo, ne arī kapitālo remontu).

Tānēc pret ceļiem iāizturās saudzīgi, jo tie prasa lielus līdzekļus. Daudz naudas mēs tērājam, novēršot vandālisma rezul-

tātā radītos bojājumus. Proti — labojot sabojātās ceļazīmes, tiltus, sapostītos autobusu paviljonus. Gandrīz pēc katras diskotēkas vai deju vakara, kuri notiek lauku saimniecību klubos, otra dienā atrodam sabojātu veselu rindu ceļazīmju, salauztus soliņus, tiltu margas. Sādi vandāļi nedomā par to, ka norauta ceļazīme var radīt avāriju ar smāgām sekām, ka šo zīmju pietrūkst citā vietā, jo norautā vai salocītā ir jāatjauno.

Zēl, bet tā notiek. Tāpēc mums, piemēram, nav jēgas būvēt iestiklotus paviljonus autobusu pieturās, kādus var redzēt pie mūsu kaimiņiem — Lietuvā un Baltkrievijā. Mūsu kultūras līmenis acīmredzot vēl ir par zemu, lai neko nesabojātu. Ko nu runāt par iestiklotiem paviljoniem, ja tagad parasta lieta ir aprakstīt sienas, salauzt soliņus.

Ar Latvijas PSR Ministru Padomes lēmumu Nr. 306 1971. gada 17. jūnijā ir apstiprināti «Noteikumi autoceļu un ceļu būvli ekspluatācijai un aizsardzībai Latvijas PSR». To pirmajā punktā teikts: «Latvijas PSR autoceļi un visas to kompleksā ietilpstošās buves ir sociālistiskais valsts īpašums». Tātad ceļi pieder tautai, nevis ceļu darbiniekiem, kā to iedomājušies daudzi ceļu lietotāji. Taču reti kura saimniecība ir ar mieru piešķirt mums karjerus ceļu remontam un būvei. Lai gan ceļus izmantojam ne tikai mēs, bet gan visi rajona iedzīvotāji un visi.

Noteikumu 3. punktā sacīts: «Latvijas PSR vispārējās lietošanas autoceli paredzēti auto-transporta, citu riteņtransporta līdzekļu ar pneimatisko atriepoiumu un paļūgu satiksmēi». Diemžēl daudzi šo noteikumu neievēro, apgalvodami, ka ar kāpurķēžu tehniku ceļa nomalei, grants un šķembu segumam nekādu ļaunumu nevarot nodarīt. Bet ar šo tehniku brauc arī ka asfaltbetona segumiem, kur boiāiumi redzami uzreiz. Taču arī baltais segums cieš no kāpurķēžu tehnikas: tas zaudē nestspēju, tajā rodas bedres. Neviena saimniecība nedomā par treilera iegādi, bet brauc tāpat, apgalvojot, ka esot jāpilda Pārtikas programma un ka to traucēt nedrīkstot.

Viens no autocelu svarīgākajiem elementiem ir sāngrāvis, kurš paredzēts ūdens novadīšanai no ceļa un tam pieguļošajām platībām, kā arī no ceļa seguma drenējošā slāņa. Sāngrāvi bojā

gandrīz visi ceļu lietotāji: samet tajā vecas riepas, nederīgas rezerves daļas, izber kravas. Tomēr lielākā nelaime ir tā, ka pāri grāvjiem jebkurā vietā brauc ar lielaudas lauksaimniecības tehniku. Grāvis aizbirst, aizsērē un vairs nenodrošina ūdens novadi. Dažos ceļos, pie mēram — Zeļmuļi — Lomi Riebiņi — Kokorieši — Jezufinova — Dravnieki (kolhoza «Krasnij Oktjabrj» teritorijā) un Aglonas stacija — Aizkalne — Vārkava (Raina kolhozs), sāngrāvjus vienkārši aizar, pieķerot klat arī ceļa nomali un vietām pat segumu.

Ļoti bēdīga stāvoklī, maigi izsakoties, ir autoceļi fermu un darbnīcu tuvumā. Arī te pret ceļu izturas nesaudzīgi, pienesā ar dubļiem, sabojā segumu, aizber grāvjus. Mums būtu lūgums: pasaudzējiet ceļus fermu un darbnīcu tuvumā, jo remonts šādās vietās palīdz tikai uz neilgu laiku!

Vēl liela nelaime ir tā, ka daļa ceļu lietotāju neievēro satiksmes ierobežojumus pavasara šķīdoņa laikā. Sopavasara no mūsu rajona lauku saimniecībām caurlaides izņēma tikai kolhozi «Dubna», «Dzintars» un «Zelta vārpa». Bet pārējie? Ka var aizmirst, ka, likvidējot pavasara šķīdoņa laikā nodarītos bojājumus, rodas lieli zaudējumi un satiksmes neērtības pašiem ceļu lietotājiem? Ja visur būtu saudzīga attieksme, daudz ātrāk uzlabotos ceļu stāvoklis pavasaros.

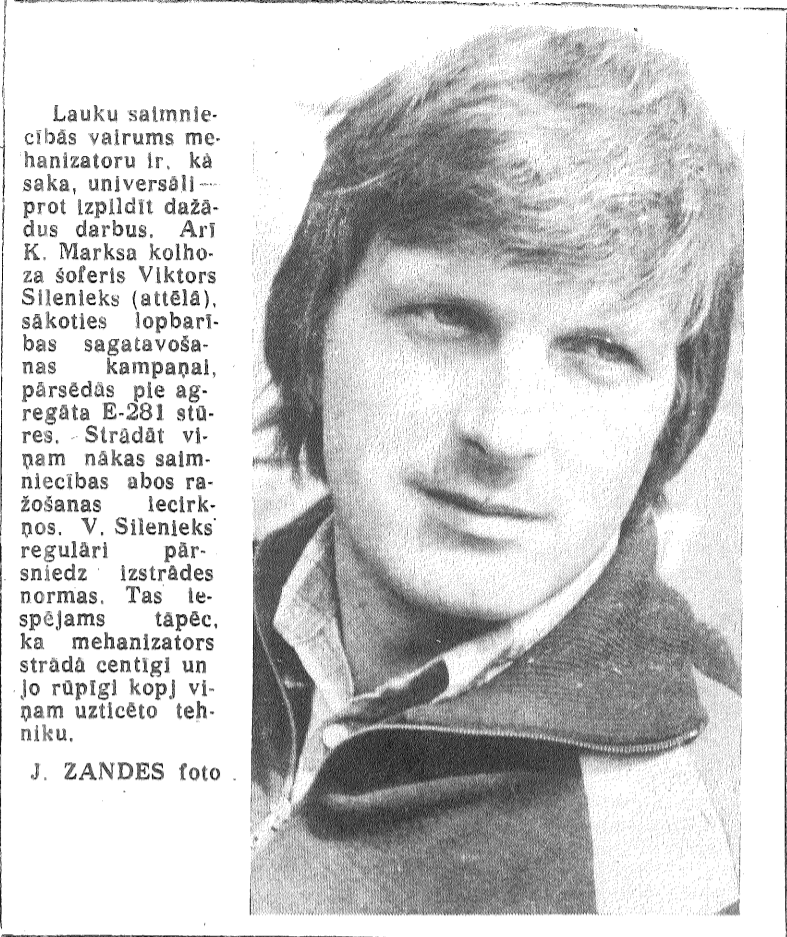
Lūdzam visus arī ievērot ceļazīmes remontu nosmos, kā arī piecīst remontu laikā daļēji apgrūtināto satiksmi.

Protams, arī mēs, ceļu darbinieki, daudz kur vēl nestrādājam kā nākas, pieļaujam neizdarības. Savu daļu vainas mēs zināmiem un centisimies savu darbu uzlabot. Taču lūdzam it visus ceļu lietotājus izturēties pret mūsu rajona autoceļiem saudzīgi. Mēs neesam tik vareni, lai visus bojājumus tūlīt novērstu. Ja ceļus vairāk saudzētu, mēs lielāku uzmanību varētu pievērst kardinālākiem jautājumiem ceļu tīkla uzlabošanā.

Gaidām atsauciņu. Pieliksim visi savas pūles, lai pa mūsu rajona autoceļiem būtu patikami un viegli braukt.

I. MUZIKANTS,

Preiļu 24. ceļu remonta un būvniecības pārvaldes priekšnieks

Lauku saimniecībās vairums mehānizatoru ir, kā saka, universāli — prot izpildīt dažādus darbus. Arī K. Marksa kolhoza šoferis Viktors Silenieks (attēlā), sākoties lopbarības sagatavošanas kampaņai, pārsēdās pie agregāta E-281 stūres. Strādāt viņam nākas saimniecības abos ražošanas iecirkņos. V. Silenieks regulāri pārsniedz izstrādes normas. Tas iespējams tāpēc, ka mehānizators strādā centīgi un jo rūpīgi kopj viņam uzticēto tehniku.

J. ZANDES foto

Atgriezoties pie publicēta

„Paveikto apkopot oktobrī..“

Februārī ar šādu virsrakstu publicējam ūdeņu aizsardzības Daugavpils zonālās valsts inspekcijas vecākā inspektora V. Kireja runu tautas kontroles rajona komitejas kārtējā sēdē.

Runājot par celtniecības un montāžas darbu neapmierinošo organizāciju un zemo kvalitāti Līvānu PMK, vispārējā stāvokļa uzlabošanai viņš ieteica: pirmkārt, celtniekiem noslēgt gadu nevis 1. janvārī, kā tas pieņemts līdz šim, bet gan oktobrī, otrkārt, valsts komisiju objekta pieņemšanai ekspluatācijā organizēt trīs četrus mēnešus pēc tam, kad savu galīgo slēdzieni devusi darba komisija. Citiem vārdiem sakot, dot objektam «pārbaudes laiku».

Lūdzām ieinteresētos resorus izteikt savas domas šajā jautājumā. Uz mūsu lūgumu atsauca LPSR Valsts celtniecības komiteja un republikāniskā apvienība «Lauku celtnieks».

«Apvienība «Lauku celtnieks»» teikts šīs apvienības priekšsēdētāja vietnieka I. Niedola vēstulē redakcijai, «piekrīt, ka nepieciešams aspriest jautājumu par pārskata gada noslēgšanu 1. oktobrī — gan attiecībā uz sezonas rakstura objektu celtniecību, gan uz celtniecību kopumā».

Republikas Valsts celtniecības komitejai ir cits viedoklis. Tā uzskata, ka materiālā minētajiem faktiem par celtniecības normu un noteikumu pārkāpšanu nevar «būt vietas», jo celtniecības organizāciju pienākums ir izpildīt darbus saskaņā ar saimnieciskajiem līgumiem, kas noslēgti ar pasūtītājiem. «Celtniecībā noslēgt gadu 1. oktobrī nav lietderīgi», uzskata komitejas priekšsēdētāja vietnieks E. Flidīns. «So nozari nedrīkst aplūkot atrauti no citām tautsaimniecības nozarēm. Visā valstī un visās tautsaimniecības nozarēs finansu un pārskata gads atbilst kalendārajam gadam.

Pabeigto objektu pieņemšanas kārtību nosaka celtniecības normas un noteikumi, kas apstiprināti ar PSRS Valsts celtniecības komitejas lēmumu. Taiā norādīti noteikumi, pēc kuru iznīdes pasūtītājam ir tiesības iesaukt valsts komisiju, norādīta arī savstarpēja atbildība (pasūtītājs, projektējošā organizācija, celtniecības un montāžas darbu veicēja organizācija), kā arī darba komisiju un valsts pieņemšanas komisiju tiesības un pienākumi.

Celtniecības normu un noteikumu stingra ievērošana, projek-

tējot un veicot celtniecības un montāžas darbus, pieņemot objektus un organizējot darba un valsts komisiju darbību, garantē objekta normālu funkcionēšanu».

Komentēt atbildes palūdzām priekšlikuma autoru V. Kireju.

«Faktu, ka Līvānu PMK nav veikusi kanalizācijas tīklu ierīkošanu un pārsūkņēšanas stacijas celtniecību Līvānos, Dubnas upes labajā krastā, ka sovhozā «Rudzāti» uzbūvēto attīrīšanas iekārtu kvalitāte ir zema, nolīgšana rada neizpratni,» — viņš teica. «Jo attīrīšanas iekārtu celtniecība Līvānos nav pabeigta līdz pat šim laikam.

Tagad par plānošanu. Visiem zināms, ka valstī pieņemta plānošanas sistēma paredz piecgadu plānu, kas sīkāk sadalīts pa gadiem. Neskaidrs ir kas cits. Proti — vai ir mērķtieciģi objektu nodošanu ekspluatācijā plānot ceturtajā ceturksnī, tas ir, ziemas sezonā, kad ir grūti (bet dažreiz pat neiespējami) pilnā apjomā un kvalitatīvi ierīkot kanalizācijas tīklus, pārsūkņēšanas staciju, attīrīšanas iekārtas, labiekārtot un apzalmot teritoriju.

Vai šādos apstākļos darba un valsts komisijas var objektu nepieņemt? Tām taču nav laika un iespēju pārbaudīt objektu. Kāds ir rezultāts? Atklājas dažādi trūkumi, teritorija nav labiekārtota, celtniecības normas un noteikumi — pārkāpti. Celtnieki dod garantijas vēstules, kurās sola visus trūkumus novērst... vasarā. Vai tā ir saprātīga darba organizācija?

Tagad jau kļūvis par normu, ka novembrī vai decembrī pieņemtos objektus faktiski var sākt ekspluatēt tikai pēc 6 — 7 mēnešiem. Pārbūvēšanai, defektu novēršanai pieaicina darbspēku, kurš tai pašā laikā vajadzīgs citur. Tādēļ tērē papildus līdzekļus, rada nevajadzīgas grūtības un nodara ļaunumu ekonomikai. Bet morālie zaudējumi? Ar pieņemšanas aktu sankcionētiot būtība nenabeigta objekta nodošanu ekspluatācijā, mēs apmānām valsti un paši sevi.

Lūk, tieši te es saskatu pašreizējās plānošanas sistēmas aplamību, tādēļ arī iesaku celtniekiem noslēgt gadu oktobrī.

Kas attiecas uz celtniecības normām un noteikumiem, tad arī tie nedrīkst klūt par dogmu, par kaut ko neizvairāmu. Tiem jāmainās atkarībā no konkrētiem apstākļiem, kādi radušies celtniecībā un ekonomikā.»

Origināls taksometrs

BASKIRIJAS APSR. Mihailovkas ciema iedzīvotājs Fjodors Osipovs kopš neilga laika kļuvis ne tikai slavens, bet arī ciematā ļoti vajadzīgs. Nesen viņu uzaicināja ierasties padomju saimniecības «Ufimskij» arodkomitejā — kopš pērnā gada Fjodors Osipovs ir pensionārs — un piedāvāja pastrādāt par padomju saimniecības taksometra karietes kučieri. Piepilsētas padomju saimniecības centrālais ciemats — Mihailovka — atrodas divu kilometru attālumā no pilsētas automaģistrāles, ciemata iedzīvotāji bieži brauc uz Ufu darīšanās, uz teātriem, vienkārši ciemos. Labi, ja līdz auto- maģistrālei izdevās nokļūt ar kādu nejašu transportu — biežāk gan nācās iet kājām.

Taksometrs kariete visiem izrādījās pa prātam.

Gan cilvēkiem ērti, gan padomju saimniecībai izdevīgi. Saskaņā ar līgumu Fjodors Osipovs katru dienu padomju saimniecības kasē iemaksā 20 rubļus, bet viss pārējais — viņa peļņa. Vadā padomju saimniecības zirdziņš pasažierus no agra rīta līdz vēlam vakaram. Maksa par vienu reisu — 20 kapeikas no katra braucēja. Nu jau arī Ufas iedzīvotāji reizumis dodas uz Mihailovku — pavizināties ar eksotisko karieti, nopirkt smaržīgu maizes klaipu lauku ceptuvē un svaigus dārzeņus padomju saimniecības veikalā.

ATTELA: padomju saimniecības «Ufimskij» «taksometrs».

V. VONOGA foto
TASS fotohronika

Uzgleznot saulrietu

Jau ziņojam, ka šogad divi Latgales novada mākslinieki svin nozīmīgas jubilejas: kokačīniekam Antonam Rancānam aprit 50 mūža gadi, bet gleznotājs Jānis Unda atskatās uz 60 gadu dzīves ceļu.

Ieskatu abu mākslinieku paveiktajā sniedz Jasmuižā izveidotās izstādes, kuras atklāja šī gada 10. jūlijā. Līdzās Antona Rancāna kokačīniecības darbiem skatām viņa meitas Gundegas gleznas. Jānis Unda reprezentējas ar akvareļiem.

Sodien publicējam apskatu par mākslinieka Jāņa Undas dzīves un radošā darba ceļu.

Latgales ainavu glezniecības meistaram Jānim Undam 60 gadi. Mākslinieks ir latviešu padomju akvareļglezniecības aizsācējs Latgalē un ar savu daiļradi lika pamatus šī mākslas žanra attīstībai un uzplaukumam šajā novadā.

Dzimis 1928. gadā Ludzas apriņķa Pildas pagastā Inķinu sādā. Viņam ir tikai trīs gadi, kad vecāki pārcēlās uz dzīvi pilsetā. Būdami zemnieki, viņi ar lielām grūtībām pierod pie jaunajiem apstākļiem. Bezdarbs, trūkums, gadījuma rakstura darbi pavada Undu ģimeni pirmajos kopdzīves gados Rēzeknē.

1940. gada rudenī, vecāku mudināts, J. Unda sāk mācīties Rēzeknes komercskolā. Trīs gadi ir pietiekami ilgs laiks, lai saprastu, ka vienīgais un īstais viņa aicinājums ir māksla. Nesāņem diplomu, J. Unda pārtrauc studijas un 1945. gadā pošas ceļā uz Kuldīgas daļamatniecības skolu. Šeit viņš sastop gudrus, iedrošus un prasīgus pedagogus — J. Bini, J. Lauvu, V. Savicki. Radošais prieks un mūžīgā rūpe par savu eksistenci ir viņa līdzgaitnieki Kurzemes pusē. Pēc diviem saspringtā zināšanas pilniem mācību gadiem J. Unda vasaru pavada dzimtajā pusē. Nejausā iepazīšanās ar Daugavpils daļamatniecības skolotājiem izšķir viņa turpmāko likteni. J. Unda nolēmj turpināt izglītību šajā skolā pedagogijas un zīmēšanas nodalā. 1948. gadā viņš iegūst profesionālo izglītību, aizstāvot diplomdarbu «Plauja».

40. gadu beigās un 50. gadu sākumā sākas viņa patstāvīgās darba gaitas Ludzas astongadīgajā skolā. Nautrēnu un Rēzeknes 1. vidusskolā. Šajā laikā viņš arī stažējies Maskavā, Leningradā, lai paplašinātu savu redzesloku, lai dziļāk un vispārīgāk izprastu daudzveidīgās mākslas parādības.

Nozīmīgs Latgales kultūras dzīvē ir 1959. gads, kad nodibina Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolas Rēzeknes filiāli (pēc tam RLMV, no 1969.) ar divām nodalām: mākslas keramikas un dekoratīvās noformēšanas. Labvēlīgie apstākļi paver iespēju šī novada jauniešiem talantiem iegūt profesionālo izglītību. J. Unda uzņemas skolas vadītāja pienākumus. Apmācības metodes pamatā bija iemācīt audzēkņiem patstāvīgi domāt, radoši atrisināt, profesionāli pilnveidoties. Šiem principiem mākslinieks paliek uzticīgs līdz pat šodienai.

Paralēli pedagogiskai darbībai 60. gadu sākumā J. Unda atraišās arī kā radoša personība. Viņa daiļradi, kas aptver vairāk nekā trīsdesmit gadus, var nosacīti dalīt trīs nozīmīgos periodos.

1963. gads — robežlīnija, kad J. Unda apzināti un mērķtiecīgi pievēršas glezniecībai, ieskicējot savā radošajā biogrāfijā pirmo desmitgadi. Viņa pamatžanrs ir ainava. Mākslinieka gleznotajiem 60. gadu Latgales dabas skatiem piemīt vienkāršs, nedaudz grafisks tēlojums, liela nianšu bagātība, maigas gaismēnu pārslas, kļūstīgas krāsas, kas, gadiem ritot, gūst aizvien lielāku pilnskanību. Mēģinādams izsmelt pelēko tona gammu, Jānis Unda panāk savdabīgu emocionālu izteiksmību. Iedroši ielūkojamies dabā, viņš parāda skatītājiem tās noslēpumainību, skaistumu, poētiskumu. Par to liecina meistara agrīnie darbi («Ezerciema akārņe», 1965; «Mājas», 1967 u. c.). Līdztekus šai ievirzei J. Undas daiļradē vērojami eksperimentāli impulsi, kuru dinamiskā uulsācija atklājas mākslinieka 70. gadu darbos. So noslieci uz ekspressiju, simboliku, gaišu kolo-

ritu pauzē ainavas «Rudens zelts» (1967.), «Saulē ar ezeru» (1963.).

Sabiedrība un kritika J. Undam izteica pārmetumus. Viņu kritizēja par gleznieciskuma trūkumu, grafiskuma tendencēm, vienpusīgajiem koloristiskajiem meklējumiem. Grūtības sagādāja arī piedalīšanās izstādēs. Šis kritikas daļas izdoki mākslinieks ņēma vērā. Izmainījās viņa gleznošanas maniere, sīzēts un kolorīts, ierosmes turpmākam darbam viņš smēlas ekspresionisma mākslā, tādējādi gudams iespēju pievērsties jauniem dabas motīviem ar daudz dramatiskāku skanējumu. Līdz šim J. Undas glezniecība iezīmējās ar pārdomātu kompozīciju, detaļu atlasī, neuzkrītošu kolorītu, bet otrajā periodā — 70. gados — viņš kļūst izteikti ekspresīvs, krāsās kontrastains, pārsvarā dominē viens vai divi lokālie toni, pastiprinās simbolisms. Akvareļi «Dziesma» (1969.), «Dienas izskaņa» (1972.) apliecina šīs jaunās iezīmes viņa glezniecībā. Mākslinieks saka: «Man šie eksperimenti palīdzēja atrasties, deva drosmi. Es gribēju pierādīt, ka esmu gleznotājs...».

80. gadi ir trešais, nozīmīgākais J. Undas daiļrades periods. Formas ziņā viņš kļūst gleznieciskāks, tehnikā virtuozāks, kolorītā kļūst klusāks. Viņa akvareļus raksturo smalkiūtīgs, lirisks, pakāpeniski dziļumā ejošs tēlojums, nonākot līdz nedaudz smagnējiem dabas iespaidiem. Mākslinieka radošās darbības pamatā ir nopietna iedziļināšanās dabā, sintezēts tēlojums, piekombinēti krāsu akcenti, improvizēta kompozīcija, kuras uzbūvē izmantota perspektīva, plānu maiņa, tādējādi panākot dziļuma efektu, kā arī ir darbi, kuri risināti plaknē, liekot skatītājam virzīties paralēli akvareļa virsmai.

Daba un zeme ir mākslinieka neizsīkstošie spēka avoti, no kuriem viņš smēlas neskaitāmas, daudzveidīgas noskaņas. Ainavas motīvi, kuri risināti J. Undas agrīnajos darbos, 80. gadu glezniecībā parādās jaunā kvalitātē. Latgales ainavu glezniecībā viņš ienes smagnēju, lirisku, dažreiz dramatisku dabas attēlošanas koncepciju, kas skatītājā izraisa nevilto tu interesi. J. Unda uzsver: «Es uzskatu, ka daba tāpat kā cilvēks var smieties un var arī raudāt. Var būt mila un var būt barga. Viss atkarīgs no tā, kā mēs to uzņemam un izdzīvojam caur sevi...».

Dramatiskas noskaņas caurstrāvotu emocionalitāti pauzē 1984. gadā gleznotais mākslinieka darbs «Veltījums mātei». Spēcīgāka iespaids labad viņš sabiezina zilos, sarkanos tonus, rādot ugunīgu sauli ar tumšām debesīm un ezera ūdeņiem. Šai sakarībā J. Unda atceras: «Uzgleznot saulrietu — viena no manām klusajām iecerēm, ko anklēju vairākus gadus. Es vairākkārt mēģināju, bet ik reizi konstatēju, ka neesmu tam gatavs. 1984. gadā aizsaulē aizgāja mana māte. Neilgi pēc tam es uzgleznoju šo akvareli, nāvēt caur to savu cieņu, mīlestību un dzīlo sāpi...».

Viens no nozīmīgākajiem 80. gadu mākslinieka cikliem — «Salacietīvas vasara» (1984), pie kura J. Unda strādāja vairākus gadus, panākot izjūstu Vidzemes dabas tēlojumus. Un tieši šī prasme saskatīt būtisko, atšķirīgo, nepārasto skaistumu šķietami ikdieniskajai motīvā nosaka Jāņa Undas mākslas vērtību.

V. OPOLAIS,
studente

LABI atceros to laiku, kad mana trīs gadus vecā meitina sāka apmeklēt bērnudārzu. Toreiz dzīvojam Viļņā. Ģimenē runājām tikai krieviski, tāpēc abi ar vīru nolēmām, ka meitai jāapgūst arī lietuviešu valoda un jāpārvalda tikpat brīvi kā dzimtā. Tad viņai būs daudz vieglāk dzīvot nacionālajā republikā. Valodas zināšanas palīdzēs labāk kontaktēties ar cilvēkiem, pavērs plašākas iespējas izvēlēties un apgūt profesiju, dos drošības sajūtu jebkurā auditorijā, laus pamatīgāk iepazīties ar nacionālo kultūru.

Tādi bija mūsu apsvērumi, kad pirmoreiz vedām meitu uz bērnudārzu, kuru apmeklēja tikai lietuviešu tautības bērni.

Pirmā nedēļa bija mokošā grūta. Meitina nevaldāmi raudāja, cieši spiedās man klāt un lūzda neatstāt viņu vienu. Sirds vai plīsa aiz zēlabām, redzot bērna ciešanas. Paldies jāsaka audzinātājam: viņas ņēma meiteni uz rokām un, glāstot un mierinot, nesa uz grupiņu. Arī vakaros, kad atkal tikāmies, meitenam bira asaras. Tomēr pa ceļam līdz mājām meitina nomierinājās un pat stāstīja, ka «tante» runāusi ar viņu krieviski, bet bērni devuši rotaļlietas un nav viņu kaitinājuši.

Bet no rīta viss atkārtojās.

Pagāja vēl viena nedēļa, un mūsu meita sāka runāt lietuviski. Kādu dienu, ielūkojusies meitas istabā, redzēju šādu ainu. Nosēdinājusi sev visapkārt lelles, viņa lietuviešu valodā ar tām sarunājās. Teikti «sarunājās» gan var tikai nosacīti, jo vārdi nekādi nesaistījās savā starpā. Meitene vienkārši lika lietā tās lietuviešu valodas vārdus zināšanas, kuras bija paguvusi šajā laikā sakrāt. Neesmu ne medīke, ne psiholoģe, tādēļ nezinu, kā to zinātniski izskaidrot. Domāju, ka gluži vienkārši bija iestājies lūzuma moments: aiztures periods, kuru radīja krāsā apstākļu maiņa, noslēdzās, un bērns, pateicoties viņam raksturīgajām dabiskajām spējām viegli uztvert visu jauno, sāka izjust nepazīstamās valodas melodiskumu un izprast tās jēgu.

Jo dienas, jo pareizāk bērns saistīja kopā svešos vārdus. Arī mūsu ikrītējās atvadas pie bērnudārza vārtiem kļuva arvien mierīgākas. Audzinātājas centās meiteni dažādi uzmundrināt, palīdzēja grūtākos brīžos. Un tā meita lau šēsu gadu vecumā nīlņēji brīvi runāja lietuviski. Arī krieviskais akcents nebija jūtams — viņas valoda bija tikpat pareiza kā lietuviešu bērniem.

Meita mācījās krievu skolā, un lietuviešu valodā viņa saņēma tikai teicamas atzīmes. Kā vēlāk izrādījās, bērniībā gūtās zināšanas bija tik pamatīgas, ka meita sekmīgi nokārtoja iestāšanās eksāmenu Viļņas Valsts universitātes Filoloģijas fakultātē. Tiesa, studijas tur ilga tikai vienu gadu: ģimenes apstākļu dēļ mēs pārcēlāmies uz Maskavu. Un tagad, aizpildot anketas, kurās prasīts norādīt, kuras PSRS tautu valodas apmācītais pārvalda, mana meita ar lepnumu raksta: lietuviešu valodu.

Kāpēc es ielūkojos pagātnē? Tikai tādēļ, lai lieku reizi apstiprinātu visiem zināmo patiesību: tās zināšanas, ko cilvēks gūst bērniībā, saglabājas viņa atmiņā uz visu mūžu.

Kāpēc šo lielloko iespēju tik nepiedodami maz, faktiski — ja runā atklāti — nemaz neizmanto pirmsskolas vecuma bērnu iestādēs? Arī Latvijas Komunistiskās partijas CK plēnumā tika uzsverts, ka valodu apgūvē galvenā loma ierādāma bērnudarziem un skolām. Par skolām jārunā īpaši. Runa var būt tikai par valodu (pirmām kārtām — par latviešu valodu) apgušanas procesu uzlabošanu. Diemžēl, kā liecina paši skolotāji (par to runāja arī šī gada maijā sarunā «pie apaļā galdā», kura notika partijas Preiļu rajona komitejā), skolā apgūta valoda tiek aizmirsta, ja jauniešiem iegūtās zināšanas neizmanto dzīvē. Pilnveidojot mācību procesu, situāciju iespējams uzlabot. Taču — vai ar to vien problēma būs pilnībā atrisināta?

Cita lieta, ja valoda apgūta bērniībā. Bērni viegli un nepiepīsti uztver apkārtnē pasauļu, izzina to rotaļāšanās procesā, sarunājoties gan ar pieauguša-

jiem, gan savā starpā. Pierādīts, ka cilvēka psihe, viņa personība tās pašos pamatos veidojas jau līdz 5 gadu vecumam. Kāpēc gan vecākiem neizvēlēties tādu bērnudārzu, kurā bērns var apgūt otru valodu?

Par šo jautājumu runāju ar Preiļu 1. bērnudārza vadītāju Jeļenu Baranovu. Viņa pastāstīja, ka krievu tautības vecāki ļoti nelabprāt piekrīt audzinātāju ieteikumiem vest bērnu uz latviešu grupu. Arī tajos gadījumos, kad, teiksim, krievu grupas jau ir nokomplektētas, bet latviešu grupās vēl ir brīvas vietas. Kāpēc nepiekrīt? Baidās, ka viņu mazulim tur vēltīs pārāk maz uzmanības, ka citi bērni darīs

audzināšanā. Manuprāt, gan attiecībā uz bērnu, gan uz pieaugušo. Efekts būs aptuveni vienāds. Lai kā mēs censtos pārliecināt mazo cilvēciņu, ka ir jācieta citas tautības pārstāvji, mūsu pūles būs vēltīgas, ja audzinātājas turpinās pielietot šādu «pedagoģisku» metodi: slīkti uzvediesies — aizvedīšu uz latviešu (krievu) grupu!

Jeļena Baranova apgalvoja, ka pie viņiem, 1. bērnudārzā, nekas tamlīdzīgs neesot dzirdēts. Labprāt tam ticu. Bet kaut kur šāda metode tomēr pielietota. Iespējams, ka šādu rīcību nosaka reālie apstākļi — mēs bērnu šķirojam pēc nacionālajām pazīmēm. Kāpēc tur, kur tas iespē-

MANA VALODA

Polemiskas piezīmes
par aktuālu tēmu

viņam pāri utt. Šis aizdomas vēl var izkļiedēt. Daudz grūtāk ir atrast kopīgu valodu ar tiem vecākiem, kuri savu nostāju pamato viennozīmīgi: negribam. Un velti mēģināt viņus pārliecināt, ka otras valodas zināšanas bērnam lieti noderēs.

Painteresējos, vai gadās arī tā, ka vecāki paši palūdz uzņemt viņu dēlu vai meitu grupā, kuru apmeklē citas tautības bērni. Tas gadoties ļoti reti. Jeļena Baranova atcerējās tikai vienu māmiņu, kura tā rīkojusies.

Bērnudārzā ir trīs latviešu un trīs krievu grupas. Un šis sadalījums tiek strikti ievērots — atsevišķi ir pat rotaļlaukumi. Krievu un latviešu bērni šeit satiekas tikai svētku reizēs vai arī kopīgajās pastaigās uz parku. Vai ar to pietiek? Kā apliecina J. Baranova, uzsākot skolas gaitas, bērni no latviešu grupiņām kaut nedaudz prāt runāt krieviski, kamēr viņu vienaužī no krievu grupiņām latviski nevar pateikt ne vārda. Un — tas pārsteidz visvairāk — pat tie bērni, kuri nāk no jauktajām ģimenēm. Pieaicinājām divus no viņiem — Vitju Ozoliņu un Julu Korostiļevu — un lūdzām pateikt kādu teikumu latviski. Bērni zināja nosaukt tikai dažus atsevišķus vārdus.

«Mēs esam par daudz slinki un par maz zinātkāri,» kādreiz teicis Aleksandrs Puškins. Pagājis pusotra gadsimta, bet diemžēl maz kas mainījies. Protams, ikvienam ir tiesības izvēlēties, kādā valodā runāt. To drīkst pieaugušie cilvēki. Bet bērni? Kāpēc krievu tautības pārstāvju ģimenēs nemudina bērnus mācīties latviski? Tas ir speciāli pētāms temats. Vai valsts ar savas iestādes — bērnudārza starpniecību nespēj uzņemties šo funkciju? Vairbūt tā nav ieinteresēta to darīt? Uz šo jautājumu atbildēja Latvijas Komunistiskās partijas CK plēnums, kurā, apspriežot jautājumu par latviešu un krievu divvalodību, tika atklāti teikts, ka starpnacionālos konfliktus visbiežāk izraisa tieši valodas nezināšana (Z. Pelkevičs, partijas Rēzeknes rajona komitejas pirmais sekretārs).

Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās Komitejas pirmais sekretārs B. Pugo norādīja, ka internacionālisma jūtas jāveido un starpnacionālo attiecību kultūra jānāca jau bērniībā. Bērns «neslimos» ar nacionālo iedomību, ja viņam kopš mazotnes nemitīgi atgādinās: mīli savu tautu, lepojies ar to, taču godā arī citas tautas. Cienu Borisa Pugo autoritāti, tomēr negribu viņam piekrist, ka iestāšanās būtu tā labākā metode internacionālajām jām, neradīt jauktas grupas?

Tas nav reāli, uzskata J. Baranova. Bērni jā sagatavo skolai, un nodarbības katrā grupā notiek pēc atšķirīgām metodikām. Ir izstrādāta speciāla programma, kas, starp citu, paredz arī zināšanu apguves formas. Piemēram, stāstījumu par savu pilsētu, republiku u. tml. Vai audzinātāja spēš strādāt pēc šīs programmas jauktajā grupā? Vai bērni varēs apgūt materiālu abās valodās vienlaicīgi?

Nobeigumā — atkal piemērs. Šoreiz — no labu pazīnu dzīves. Viņu ģimene trīs gadus dzīvoja Gvinejas galvaspilsētā Konakri, un visu šo laiku viņu meitina gāja bērnudarzā. Tas — vārda tiešajā nozīmē — bija internacionāls bērnudarzs, jo to apmeklēja gan čehu, gan ungāru, gan itāļu, gan franču bērni. Viņu vecāki strādāja savu valstu pārstāvniecībās. Pie katras no tām izveidot atsevišķu bērnudārzu nebija izdevīgi, tādēļ tika nolemts kooperēties. Nezinu, kā ar šo dažādās valodās runājošo saimi tika galā audzinātāja un kādas tautības pārstāve bija viņa pati. Zinu tikai to, ka manu pa ziņu meita diezgan tekoši runāja franciski, bet, kad pēc atgriešanās mājās sāka iet pirmajā klasē, mācījās ne slīktāk kā pārējie.

Vairbūt kādam šis piemērs likties nepietiekami pārliecināošs, un viņš apšaubīs manu domu par latviešu un krievu tautības bērnu jauktajām grupām bērnudarzos. Ceļā uz jauno iznāk saskarties ne tikai ar dogmatismu, mūsu domāšanas inertumu un uzveres stereotipiem, bet arī ar elementārām bailēm no pārmaiņām. Tāpēc dabiska ir tieksšanās iztīkt ar pagaidu līdzekļiem (tikai nedaudz atvieglinot stāvokli). Šoreiz tas sakāms par latviešu valodas mācīšanu krievu tautības bērnu vecākajās grupās. J. Baranova pastāstīja, ka ierosināts uzsākt šīs mācības jau 1. septembrī. Apsveicami. Un tomēr — mācīšana, tā zināmā mērā ir piespiedšana, kas ne vienmēr dod vēlamu rezultātu.

Neuzskatu, ka mans viedoklis šajā jautājumā ir neabstrīdams, tomēr uzdrošināšos izteikt priekšlikumu: izdarīt eksperimentu dažādu bērnudārzu nedaudzās grupās un palūkoties, kā viss noritēs praktiski. Vai kāds atsauksies?

N. ROMANOVIČA

NO REDAKCIJAS.

Publicējot mūsu korespondentes polemiskās piezīmes, mēs gribētu zināt, ko šajā sakarā domā tautas izglītības darbinieki (vispirms jau bērnudarzos strādājošie) un bērnu vecāki. Gaidām jūsu vēstules!

NEPIELAUSIM UGUNSNELAIMI

Bezrūpība var dārgi maksāt

Preiļu rajona izpilddomējas iekšlietu daļas ugunsdzēsības nodaļa pārbaudīja ugunsdrošības stāvokli rupjās lopbarības noliktavās, kaltēs, graudu noliktavās un vairākos citos saimniecību objektos.

Pārbaude parādīja, ka vairākās saimniecībās veikts zināms darbs ugunsdrošības uzlabošanai lauksaimniecības uzņēmumos. Taču pārbaude arī atklāja, ka vēl joprojām daudzās saimniecībās šim jautājumam pieiet nenopietni, kā nākas nenovērtē, kādas sekas var radīt ugunsgrēki.

Piemēram, 1986. gada 5. jūlijā kolhoza «Sarkanā ausma» nodaļa rupjās lopbarības noliktavā «Gribāni». Tomēr saimniecībā šis nelaimis vajadzīgie secinājumi nav izdarīti. To apliecina piemēram, šādi fakti: rupjās lopbarības noliktavās «Gačauski», «Možuļi», «Slastiniekī», «Anspoki» durvis netiek aizslēgtas, nav likvidētas šķirbas sienās.

1988. gada 21. janvārī kolhoza «Nākotne» rupjās lopbarības šķūnī atradās nepiederīga persona. Izcēlās ugunsgrēks, un aizgāja bojā gan 20 tonnas lopbarības, gan siena glabātava. Vai tagad šķūņos nevar vairs iekļūt nepiederīgas personas? Nebūt nē. Rupjās lopbarības noliktavu «Sultes», «Rogoviki», «Regentovo», «Lauda» durvis nav salabotas, tās netiek aizslēgtas.

Pārbaudot siena šķūņos kolhozagrāfijā «Krasnij Oktjabrj», konstatējām, ka tos neaizslēdz, dažiem sienās ir caurumi, lai gan iekšā glabājas lopbarība. Otrā iecirkņa priekšnieks F. Gromovs ugunsdzēsības dienesta pārstāvim uzstājīgi apgalvoja, ka siena glabātavu dienu un nakti apsargā sargi, tāpēc tajā, neraugoties uz atklātajiem trūkumiem, praktiski neviens iekļūt nevarot. Viņš bija stipri vien pārsteigts, kad kādā šķūnī atradām lietusemēti sienā. Noplaikums uzskatāmi līcināja, ka te gulējuši cilvēki.

Pārbaudītājus vēl vairāk pārsteidza pirmā iecirkņa priekšnieka V. Adamoviča uzvedība, kurš paziņoja, ka viņa uzdevums esot dot valstij gaļu un maizi, pabarot tautu, bet pārējais uz viņu neattiecoties. Divains paziņojums, vai ne? Jā, nepieciešams ievākt labu ražu, nepieciešams dot valstij gaļu, taču tikpat svarīgs uzdevums ir nodrošināt, lai to visu saņemtu patērētājs. Ja siens sadegs, ar ko baros lopus? V. Adamovičs atteicās parakstīt protokolu, sniegt paskaidrojumus, ziņas par sevi. Pat vairāk — viņš bridināja, ka tad, ja tikšot sodīts, iesniegšot sūdzību. Abus iecirkņu priekšniekus tomēr sodījām ar 30 rubļu naudas sodu.

1988. gada 11. maijā nodaļa pilsonim Zagorskim piederošā dzīvojamā mājā ugunsdzēsības ēkas Rušonas ciema Ondzuļos. Iemesls — nepilngadīgie pipēja un izraisīja ugunsgrēku. Izmeklēšanas gaitā konstatēts, ka viņi nedēļu neapmeklēja skolu un vairākas naktis pavadīja lopbarības šķūnī pie Rušonas padomju saimniecības fermas Katēgrādē. Naktis laikā puikas baidīja sargu, tomēr viņš ne tikai nepārbaudīja lopbarības noliktavu, bet arī neko neziņoja vadībai, lai kaut ko darītu kopīgiem spēkiem. Taisni jābrīnās, kā šķūnis nenodega, jo zēni tajā arī pīpēja.

Ugunsdzēsības dienesta pārstāvis pa tālruni sazinājās ar Rušonas sovhozu. Direktors nebija uz vietas, tāpēc viņš lūdza tā sekretāri parūpēties, lai rupjās lopbarības noliktavu durvis tiktu aizslēgtas. Viņš arī lūdza, lai direktors, kad ieradīsies, piezvanītu ugunsdzēsības dienestam un uzzinātu sīkākās ziņas. Diemžēl mums neviens tā arī nepiezvanīja. Bet par veiktajiem pasākumiem varat spriest paši. Rupjās

lopbarības noliktavu «Katēgrādē», «Jaunmuiža», «Joksti» un «Lipnaki» durvis ar atslēgu ciet neslēdz, tām nepieciešams remonts. Jālikvidē arī caurumi sienās.

Katru gadu Preiļu rajona Tautas deputātu padomes izpilddomēja pieņem lēmumu par lopbarības saglabāšanu saimniecībās. Šis lēmums saimniecību vadītājiem uzliek par pienākumu veikt visu nepieciešamo ugunsdzēsības nodrošināšanai objektos. Taču vadītāji uzskata, ka lēmumu var ignorēt. Visbeidzot — 1988. gada 11. maijā Latvijas PSR Ministru Padome un Republikāniskā arodbiedrību padome pieņēma lēmumu Nr. 149 par papildpasākumiem, lai nodrošinātu ugunsdrošību un veselīgus darba apstākļus Latvijas PSR tautsaimniecībā 1988. — 1990. gados.

Latvijas PSR Ministru Padomes un Republikāniskās arodbiedrību padomes lēmumā teikts:

1. Uzskatīt traumatisma un ugunsgrēku novēršanu par valstiski svarīgu lietu, kurai pastāvīgi jābūt saimniecisko vadītāju, arodbiedrību organizāciju un darba kolektīvu uzmanības centrā;

2. Veikt pasākumu kompleksu, kurš paredz brigāžu, iecirkņu un cehu atbildību (kolektīvu), par to, kā ugunsdzēsības noteikumus un normas ražošānā ievēro strādājošie.

Kā redzat, republikas valdības un arodbiedrību padomes kopīgais lēmums pienemts jau maijā, taču par tā īstenošanu domāts vēl maz.

Pārbaude atklāja, ka kolhozos «Zelta vārpa», «Rīts», Leņina, Suvorova un K. Marksa kolhozos, Aglonas padomju saimniecībā līdz graudu kaltēm atsevišķos iecirkņos izmanto degvielas

padeves vadus no gumijas vai polihlorvinila materiāliem. Tas ir ugunsdrošības noteikumu rupjās pārkāpums. Kolhozos «Dzintars», «Zelta vārpa», Aglonas un Rušonas padomju saimniecībās, kolhozagrāfijā «Krasnij Oktjabrj» degvielas tvertnes nav aprīkotas ar zemes valni. Suvorova, Raiņa, Leņina un Kirova kolhozos, «Dzintarā», «Sarkanajā ausmā», Rudzātu padomju saimniecībā objektos izkomplektēti gaismas ķermeņi, elektrosadales dēļos izmanto paštaisītas drošinātājus. Minētajās saimniecībās vairāki objekti nav aprīkoti ar zibensnovēdējiem, nav nōrāžu oar uguns dzēšanai paredzēto ūdenskrātuvju atrašanās vietu. No ugunsdzēsības viedokļa īpaši neapmieroša stāvokli ir objekti K. Marksa un Raiņa kolhozos, Aglonas sovhozā.

Reidā, kuru izdarījām kolhoza «Dubna» objektos, atklājās, ka siena glabātavas ir neapmierinošā stāvokli, to teritorijas piegūzotas, nav norāžu par ūdenskrātuvēm. Saimniecības pārstāvis ne vienmēr zināja, vai ir ūdenskrātuve un kur tā atrodas. Lūk, kopības darbinieki nezināja, kā rīkoties ar vienkāršiem ugunsdzēšanas līdzekļiem, kā piezvanīt ugunsdzēsības dienestam.

Nereti nākas dzirdēt, ka ieteiktos ugunsdzēsības pasākumus neesot iespējams veikt tāpēc, ka esot grūtības ar materiāliem, tehniku utt. Protams, atsevišķu ietaupījumu risināšanā grūtības var rasties. Taču — ne visos. Kādas, piemēram, problēmas iārisina, lai aizslēgtu siena šķūnīs likvidētu caurumus sienās, aprīkotu degvielas tvertnes ar zemes valni, iekārtotu ērtu nībraukšanu pie ugunsdzēsības ūdenskrātuvēm un uzliktu attie-

cīgus rādītājus? Kad to visu skaties un klausies, neviļus rodas doma: ne jau grūtības vainojamas, bet gan pašu nevēlēšanās kaut ko darīt.

Aglonas padomju saimniecībā, piemēram, degvielas un smērvielas noliktavās pie graudu kaltēm tvertņu apvalņojums tā arī nav salabots, lai gan uz to ugunsdzēsības dienesta pārstāvji vairākkārt norādījuši jau kopš 1981. gada. Diemžēl daudzi vēl uzskata, ka galvenais ir ievākt pēc iespējas lielāku ražu, bet par to, kā to saglabāt — domā visai maz. Sak, ja arī atgādāties ugunsgrēks, tad pie kaimiņa, nevis pie manis. Turklāt ir arī Valsts apdrošināšana — ja ugunsnelaime būs klāt, gan jau tā izmaksās apdrošinājumu. Un viss būs kārtībā. Tiesa, te principiāli jābūt arī ugunsdzēsības uzraudzības darbiniekiem un stingrāk jāprasa atbildība no amatpersonām par ugunsdzēsības noteikumu pārkāpumiem. Tomēr gribu atzīmēt, ka ugunsdzēsības uzraudzības darbinieki nav spējīgi ik dienas būt katrā saimniecībā. Un vēl — tikai administratīvi pasākumi vien diez vai dos vēlamo efektu.

Visu saimniecību vadītājiem, speciālistiem, sabiedriskajām organizācijām, ciemu izpilddomējam nepieciešams nopietnāk risināt ugunsdzēsības jautājumus. Beidzot jāsaprot, ka ikviens ugunsgrēks (gan lauksaimniecības uzņēmumā, gan dzīvojamajā mājā) vienmēr rada zaudējumus un ir liela nelaime. Ugunsgrēka sekas tā vai citādi ietekmē gan saimniecību ekonomisko, gan cilvēku materiālo, labklājības stāvokli.

S. GATOVSKIS,

Preiļu rajona izpilddomējas iekšlietu daļas ugunsdzēsības nodaļas priekšnieks, iekšējā dienesta kapteinis

Redaktors P. PIZELIS

Kur man mācīties? * Sludinājumi * Līdzjūtības

JAUNAGLONAS

58. PROFESIONĀLI

TEHNISKA VIDUSSKOLA

1988. — 1989. mācību gadā uzņem audzēkņus apmācīšanai šādās specialitātēs:

plaša profila traktorists mašīnists, C kategorijas autovadītājs (spēj veikt arī remontslēdznieka pienākumus), mācību ilgums 3 gadi;

pavārs, mācību ilgums 3 gadi;

lauku celtniecības meistars, mācību ilgums 2 gadi;

traktorists mašīnists (uzņem no 16,5 gadu vecuma), mācību ilgums 1 gads; mehanizētās slaukšanas opera-

tors, mācību ilgums 1 gads; maizes cepējs, mīklas sagatavotājs, mīklas sadales mašīnu mašīnists (mācību ilgums 3 gadi);

autoremontslēdznieks, B, C kategorijas autovadītājs (mācību ilgums 1 gads).

Mācības latviešu un krievu valodā. Mācību laikā audzēkņus apgādā valsts. Sekmīgiem audzēkņiem maksā stipendiju — 10 rubļus mēnesī. Mehanizētās slaukšanas operatoriem stipendiju maksā lauku saimniecības, un tā ir līdz 100 rubļu mēnesī.

Skolas adrese: Preiļu rajons, Jaunaglona, 58. profesionāli tehniskā vidusskola. Tālruni: 65721 un 65743.

RIGAS

26. PROFESIONĀLI TEHNISKA VIDUSSKOLA

uzņem audzēkņus 1988. — 1989. mācību gadam šādās specialitātēs:

audējas, spolētājas, trikotāžas izstrādājumu un zeķu adītājas,

gatavo trikotāžas izstrādājumu un audumu kontrolieri, trikotāžas izstrādājumu šuvējas.

Mācības notiek latviešu un krievu valodā, mācību laiks no

1 līdz 3 gadiem. Audzēkņi saņem apmaksu par prakses laikā saražoto produkciju 50 procentu apmērā, bezmaksas apģērbu, ēdināšanu un brīvbileti braukšanai pilsētas transporta līdzekļos. Ir kopmītne. Absolventi strādā vieglās rūpniecības uzņēmumos. Dokumentus pieņem no š. g. 1. jūnija līdz 30. augustam.

Skolas adrese: 226084, Rīgā, A. Deglava ielā 41 a, tālrunis 577450 vai 573954.

Satiksme ar 11., 22. trolejbusu, 47. autobusu līdz Nīcgales ielai.

29. jūlijā plkst. 19.00 Preiļu estrādē

ROKGRUPAS «PERKONS» KONCERTS.

Grupā vadītājs — Juris Kulakovs.

Solisti: Ieva Akurātere, Raimonds Bartaševics, Nauris Puntulis.

Pēc koncerta — plkst. 22.00 — dejas.

Biļešu cena: uz koncertu — 2 rubļi, uz dejām — 2 rubļi.

LAIPNI LŪDZAM!

VIESĪTES
65. PROFESIONĀLI TEHNISKA VIDUSSKOLA

aicina apgūt sekojošās profesijas:

MELIORATORS — TRAKTORISTS

● audzēkņi iegūst traktorista tiesības un tiesības strādāt ar visu veidu ekskavatoriem un buldozeriem;

● iegūst ģeodēzisko darbu uzmērītāja kvalifikāciju;

● papildus iegūst «C» kategorijas autovadītāja tiesības.

LOPKOPIBAS MEISTARS

● iegūst mākslīgās apsēklošanas tehniku,

● veterinārā sanitāra,

● mehanizētās slaukšanas operatora kvalifikāciju (papildus audzēkņi iegūst konditora — pavāra kvalifikāciju).

CELTNIECĪBAS DARBU MEISTARS

● iegūst mūrnieka — apmetēja kvalifikāciju;

● konstrukciju montētāja un metinātāja kvalifikāciju (papildus audzēkņi iegūst tiesības strādāt par brigadieriem celtniecības darbos).

Visās profesijās mācību ilgums 3 gadi. Mācības notiek latviešu un krievu valodās (lopkopības meistarus apmāca latviešu valodā).

Skolā jāiesniedz šādi dokumenti:

astotās klases beigšanas atestāts (oriģināls);

medicīniskā izziņa;

izziņa no dzīvesvietas par gīmenes sastāvu;

10 fotokartīņas (3x4 cm);

raksturojums.

Skolā ir labiekārtota kopmītne.

Skolas adrese: Jēkabpils rajons, Viesīte, Smilšu ielā 39.

Tālruni 45262, 45157.

TIRDZNICĪBAS DARBINIEKU DIENAS PRIEKSVAKARĀ AP-SVEICAM VISUS PREIĻU RAJONA PATĒRĒTĀJU BIEDRĪBU SAVIENĪBAS SISTEMĀ STRĀDĀJOŠOS! VĒLAM PANĀKUMUS DARBĀ UN LAIMI PERSONĪGĀJĀ DZĪVĒ!

RAJONA TIRDZNICĪBAS DARBINIEKUS UN PAJU BIEDRUS AICINĀM UZ PROFESIJAS SVĒTKEM VELTĪTU SVINĪGU SA-
NĀKSMI UN KONCERTU, KAS NOTIKS PREIĻU PARKA ES-
STRĀDĒ SI GADA 22. JŪLIJĀ PLKST. 17.00.

Preiļu rajona patērētāju biedrību savienības administrācija

Valsts tirdzniecības un patērētāju kooperācijas darbinieku arodbiedrības Preiļu rajona komiteja

LEŅINA KOLHOZAM

steidzami vajadzīgs

autoceltņa vadītājs.

Ir dzīvoklis.

Griezties personīgi pie kolhoza valdes priekšsēdētāja vai arī piezvanīt pa tālruni 22524, 22456.

RĒDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 21996,

atbildīgais sekretārs — 22154, agrorūpnieciskā kompleksa, jau-

natnes dzīves un sporta nodaļas — 21759, rūpniecības, celtnie-

cības un kultūras nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzziņas par

sludinājumiem — 22305.

«LEŅINA KAROGS»

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodā.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. Горького, 105.

Laikraksts iespiests Latvijas PSF Valsts izdevniecībā, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpils, Vaikas ielā 1. 1 nos. iesniedzokšne. Ofsetiespiedums.

Metiens 13 777 eks. (latv. val. 9 796 eks., krievu val. 3 981 eks.).

Indekss 68169.

Pas. 1151.